

ЮРИДИЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

Кафедра конституційного і адміністративного права

ЗАТВЕРДЖУЮ

Зав. кафедри О. Гусар Ольга ГУСАР
(підпис) (ПІБ)
«28» серпня 2023 р.

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

з дисципліни «Правові інструменти позасудового вирішення спорів»

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 11 від «28» серпня 2023 р.

Розробник: д.ю.н. Ксенія ТОКАРСЬВА

1. Тема заняття **Загальна характеристика позасудового вирішення спорів**

2. Мета проведення заняття: ознайомлення студентів з поняттям та предметом позасудового вирішення спорів, узагальнення та систематизація знань про зв'язок судової системи та системи позасудового вирішення спорів, розкриття основних характеристик інструментів позасудового вирішення спорів та їх значення для правової системи.

2.1 Після виконаної роботи студент повинен

знати:

сутність позасудового вирішення спорів.

характерні риси системи позасудового вирішення спорів.

переваги інструментів позасудового вирішення спорів та їх значення для правової системи.

види позасудового вирішення спорів.

вміти:

охарактеризувати зв'язок судової системи та системи позасудового вирішення спорів.

розкрити зарубіжний досвід розвитку системи позасудового вирішення спорів.

3. Короткі відомості з теоретичної частини роботи

Вивчення правових інструментів позасудового вирішення спорів варто розпочати з аналізу статті 55 Конституції України, яка визначає, що кожен має право будь-якими не забороненими законом засобами захищати свої права і свободи від порушень і протиправних посягань. Використання позасудового вирішення спорів в Україні не забороняється. Однак їх правове регулювання не охоплює всі види і процедури недержавного вирішення спорів.

Позасудове вирішення спорів – це форми та процеси, які передбачають сукупність універсальних, гнучких, узгоджених сторонами способів, засобів та прийомів врегулювання правових конфліктів без звернення до процедури державного судового розгляду.

Ознаки позасудового вирішення спорів: недержавний характер; договірний характер застосування; універсальність; правовий характер; гнучкість; конфіденційність; добровільність; формальність; економічність; диверсифікованість; добровільність виконання рішень та особливий порядок їх оскарження.

4. Методичні рекомендації з виконання та оформлення (короткі рекомендації до виконання (розв'язання практичних (лабораторних) завдань; різні види практичних завдань відповідно до спеціальності (задачі, завдання, зразки тестів, вправи тощо))

Оформлення роботи здійснюється на чистих аркушах паперу формату А4 або А5 у рукописному вигляді (допускається з обох боків аркушу). При цьому обов'язково зазначається прізвища та ім'я студента, номер групи, тема практичного заняття. Студент зазначає номер завдання та перелік правильних відповідей.

5. Питання до контролю попередніх занять, обговорення, самостійного вивчення та осмислення навчального матеріалу.

1) Який із інструментів позасудового вирішення спорів є основою для інших інструментів врегулювання спору?

2) Чи тотожні поняття «позасудове вирішення спорів» і «досудове вирішення спорів»?

3) Назвіть характерні риси позасудового вирішення спорів.

4) Чи конкурують між собою судова система та система позасудового вирішення спорів?

5) Назвіть переваги позасудового вирішення спорів.

6) Яке значення має принцип конфіденційності у системі правових інструментів позасудового вирішення спорів?

6.Рекомендована література

1. Альтернативне вирішення спорів : підруч. / за заг. ред. Ю. Д. Притики. [Кол. авторів Притика Ю. Д., Ханик-Посполітак Р. Ю., Кравцов С. О. та ін.]. – Київ: ВД«Дакор», 2021. – 436 с.

2. Альтернативне вирішення цивільно-правових спорів : підруч. / за ред. Н. Ю. Голубевої. – Одеса : Фенікс, 2021. – 344 с.

3. Альтернативні способи вирішення цивільних спорів за законодавством України : навч. посіб. / Верба-Сидор О. Б., Воробель У. Б., Грабар Н. М., Дутко А. О., Юркевич Ю. М.; за ред. канд. юрид. наук, доц. О. Б. ВербиСидор. – Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2021. – 416 с.

4. Вступ до альтернативного вирішення спорів : навч. посіб. / Г. В. Анікіна, Ю. В. Білоусов, Н. Л. Бондаренко-Зелінська [та ін.] ; під ред. У. Хелльманна, Н. Л. Бондаренко-Зелінської. – Хмельницький : Хмельницький університет управління та права, 2017. – 234 с.

1. Тема заняття **Переговори як спосіб позасудового вирішення спорів**

2. Мета проведення заняття: ознайомлення студентів з поняттям переговорів, узагальнення та систематизація знань про види та функції переговорів в системі позасудового вирішення спорів.

2.1 після виконаної роботи студент повинен

знати:

поняття переговорів як позасудового інструменту вирішення спорів.

ознаки переговорів як позасудового інструменту вирішення спорів.

види та функції переговорів в системі позасудового вирішення спорів

вміти:

охарактеризувати порядок проведення переговорів.

розкрити «гарвардський метод» ведення переговорів.

3. Короткі відомості з теоретичної частини роботи

Переговори як правовий інструмент позасудового вирішення спорів – це примирна процедура, за допомогою якої приймається спільне рішення та урегульовується конфлікт сторонами безпосередньо або за сприяння довірених осіб без залучення незалежної третьої сторони.

Функціями переговорів є: пошук обопільного конструктивного рішення; інформаційна; комунікативна; регулятивна; пропагандистська; маскувальна.

Студентам слід звернути увагу на такі характерні риси переговорів: переговори мають суто добровільний характер, хоча і можуть бути передбачені як умовою договору; учасниками переговорів можуть бути безпосередньо сторони конфлікту або їх представники; переговори можуть мати місце як до відкриття судового провадження у справі, в процесі його розгляду і вирішення, так і після постановлення судового рішення тощо.

4. Методичні рекомендації з виконання та оформлення (короткі рекомендації до виконання (розв'язання практичних (лабораторних) завдань; різні види практичних завдань відповідно до спеціальності (задачі, завдання, зразки тестів, вправи тощо))

Оформлення роботи здійснюється на чистих аркушах паперу формату А4 або А5 у рукописному вигляді (допускається з обох боків аркушу). При цьому обов'язково зазначається прізвища та ім'я студента, номер групи, тема практичного заняття. Студент зазначає номер завдання та перелік правильних відповідей.

5. Питання до контролю попередніх занять, обговорення, самостійного вивчення та осмислення навчального матеріалу.

- 1) Скільки сторін може брати участь у переговорах?
- 2) Чи потребує проведення переговорів залучення посередника?
- 3) Хто є автором «Гарвардського методу» ведення переговорів?
- 4) У чому особливість принципів переговорів?
- 5) Назвіть основні етапи проведення переговорів.

6.Рекомендована література

1. Рахліс В. Переговори і медіація: підручник для підготовки професійного переговорника / В. Рахліс, О. Павленко. – Дніпро : Університет митної справи та фінансів, 2020. – 341 с.

2. Розбудова миру. Профілактика і вирішення конфлікту з використанням медіації: соціально-педагогічний аспект. – [Навч.-метод. посібник] / – Київ: ФОП Стеценко В. В., 2016. – 192 с.

3. Яхно Т. П., Куревіна І. О. Конфліктологія та теорія переговорів: навч. посіб. – Київ: Центр учбової літератури, 2012. – 168 с.

1. Тема заняття **Третейський розгляд та міжнародний комерційний арбітраж**

2. Мета проведення заняття: ознайомлення студентів з поняттям та предметом третейського судочинства, узагальнення та систематизація знань про компетенцію міжнародного комерційного арбітражу.

2.1 Після виконаної роботи студент повинен знати:

поняття та види третейських судів.

переваги третейського судочинства як інструменту позасудового вирішення спорів.

підвідомчість третейських судів.

поняття міжнародного комерційного арбітражу.

вміти:

охарактеризувати порядок розгляду спорів у міжнародному комерційному арбітражі.

визначити компетенцію міжнародного комерційного арбітражу.

розкрити види і форму третейської угоди.

3. Короткі відомості з теоретичної частини роботи

При вивченні цієї теми студенти повинні з'ясувати особливості третейського судочинства та міжнародного комерційного арбітражу.

Слід звернути увагу на те, що третейський суд – це недержавний незалежний орган, що утворюється за угодою або відповідним рішенням заінтересованих фізичних та/або юридичних осіб у порядку, встановленому Законом України «Про третейські суди» від 11.05.2004 року № 1701-IV, для вирішення спорів, що виникають із цивільних та господарських правовідносин.

В Україні можуть утворюватися та діяти постійно діючі третейські суди та третейські суди для вирішення конкретного спору (суди ad hoc).

Підвідомчість справ третейському суду визначають через термін «арбітрабельність», яке означає наочну підвідомчість суперечок цим

юрисдикційним органам, і саме третейським судам, а не державним. Третейська угода – це угода сторін про передачу на розгляд третейського суду конкретного спору, певних спорів або всіх спорів, які вже виникли чи можуть виникнути між сторонами у майбутньому в зв'язку з будь-якими правовідносинами незалежно від того чи мають вони договірних характер.

4. Методичні рекомендації з виконання та оформлення (короткі рекомендації до виконання (розв'язання практичних (лабораторних) завдань; різні види практичних завдань відповідно до спеціальності (задачі, завдання, зразки тестів, вправи тощо))

Оформлення роботи здійснюється на чистих аркушах паперу формату А4 або А5 у рукописному вигляді (допускається з обох боків аркушу). При цьому обов'язково зазначається прізвища та ім'я студента, номер групи, тема практичного заняття. Студент зазначає номер завдання та перелік правильних відповідей.

5. Питання до контролю попередніх занять, обговорення, самостійного вивчення та осмислення навчального матеріалу.

- 1) Дайте визначення третейського суду.
- 2) Розкрийте особливості третейського судочинства.
- 3) На яких засадах здійснюється третейський розгляд спору?
- 4) Чи можуть постійно діючі третейські суди утворюватися та діяти при органах державної влади та органах місцевого самоврядування?
- 5) Назвіть види третейської угоди.

6.Рекомендована література

1. Гончаренко, О. М. Міжнародний комерційний арбітраж : навч. посіб. / О. М. Гончаренко ; Київ. нац. торг.–екон. ун–т, Каф. комерц. права. – Ніжин : Вид–во НДУ ім. М. Гоголя, 2014. – 203 с.

2. Литвин Н. А., Коваль М. В., Литвин О. В., Долгий О. А. Правове регулювання діяльності третейських судів в Україні: Монографія / – Ірпінь : Національний університет ДПС України 2013. – 188 с.

1. Тема заняття **Загальна характеристика процедури медіації**

2. Мета проведення заняття: ознайомлення студентів з поняттям медіації як позасудового способу вирішення спорів, узагальнення та систематизація знань про особливості медіації.

2.1 Після виконаної роботи студент повинен знати:

поняття медіації як позасудового способу вирішення спорів.
особливості медіації.
основні засади здійснення медіації.
моделі медіації.

вміти:

охарактеризувати порядок проведення процедури медіації.
класифікувати види медіації.

3. Короткі відомості з теоретичної частини роботи

При вивченні цієї теми, студенти повинні дослідити медіацію як полісистемне явище. Для цього потрібно дослідити наукові погляди різних аспектів медіації – філософського, психологічного, комунікативного, правового та інших. Медіація володіє інтегративністю – зміст цього поняття охоплюється не лише правом, а й іншими науками: психологією, конфліктологією, політологією тощо.

Медіація – це альтернативний спосіб вирішення спору, за якого конфліктуючі сторони на основі добровільного волевиявлення використовують допомогу нейтральної, неупередженої та незалежної третьої особи – медіатора, який, маючи спеціальні знання та навички, спрямовує сторони до спільного оптимального вирішення спору, дотримуючись вимог законодавства.

Студентам варто розглянути основні ознаки медіації: наявність конфліктних відносин, правового спору між сторонами; здійснюється на добровільних засадах; конфіденційність процедури; сторони є самостійними; незалежність, неупередженість та нейтральність третьої особи – медіатора; спрямованість на досягнення сторонами оптимального взаємовигідного рішення, консенсусу з приводу їхнього спору; універсальність.

4. Методичні рекомендації з виконання та оформлення (короткі рекомендації до виконання (розв'язання практичних (лабораторних) завдань; різні види практичних завдань відповідно до спеціальності (задачі, завдання, зразки тестів, справи тощо))

Оформлення роботи здійснюється на чистих аркушах паперу формату А4 або А5 у рукописному вигляді (допускається з обох боків аркушу). При цьому обов'язково зазначається прізвища та ім'я студента, номер групи, тема практичного заняття. Студент зазначає номер завдання та перелік правильних відповідей.

5. Питання до контролю попередніх занять, обговорення, самостійного вивчення та осмислення навчального матеріалу.

- 1) Визначте у чому особливість медіації, яка відрізняє її від переговорів.
- 2) Розкрийте принцип конфіденційності медіації.

- 3) На яких етапах медіації діє принцип добровільності?
- 4) Які є моделі медіації відповідно до ступеня її інтегрованості до судової системи?
- 5) Назвіть основні стадії медіації.

6.Рекомендована література

1. Озерський І. В. Актуальні проблеми медіації в юрисдикційному процесі України : навч. посіб. / І. В. Озерський. – Миколаїв : Вид-во ЧНУ ім. Петра Могили, 2020. – 248 с.
2. Практика медіації : Словник-довідник / уклад.: С. О Гарькавець, Л. П. Волченко. – Лисичанськ : ТОВ «ФОКСПРИНТ», 2019. –128 с.

1. Тема заняття **Джерела правового регулювання медіації в Україні та світі**

2. Мета проведення заняття: ознайомлення студентів з системою джерел правового регулювання медіації.

2.1 Після виконаної роботи студент повинен знати:

міжнародно-правове регулювання медіації.

особливості національного законодавства про медіацію.

вміти:

охарактеризувати міжнародно-правові акти про медіацію.

класифікувати джерела регулювання медіації.

визначити нормативні засади медіації в Україні.

3. Короткі відомості з теоретичної частини роботи

Правове регулювання медіації – це цілеспрямований вплив держави та недержавних інституцій на суспільні відносини у сфері медіації з метою їхнього упорядкування.

Метою правового регулювання процедури медіації є не лише вирішення окремих спорів учасників медіації, а й досягнення певного рівня порозуміння, суспільної злагоди та гармонії суспільних відносин.

Система публічно-правового регулювання медіації в Україні включає в себе: Конституцію України; закони України, укази та розпорядження Президента України, постанови та розпорядження Кабінету Міністрів України, нормативні акти міністерств і відомств.

Для кращого розуміння розвитку міжнародно-правового регулювання медіації пропонується ознайомитися з Типовим законом ЮНСІТРАЛ про міжнародну комерційну погоджувальну процедуру та Конвенцією Організації

Об'єднаних Націй «Про міжнародні угоди за результатами медіації» (Сінгапурська конвенція про медіацію).

4. Методичні рекомендації з виконання та оформлення (короткі рекомендації до виконання (розв'язання практичних (лабораторних) завдань; різні види практичних завдань відповідно до спеціальності (задачі, завдання, зразки тестів, вправи тощо))

Оформлення роботи здійснюється на чистих аркушах паперу формату А4 або А5 у рукописному вигляді (допускається з обох боків аркушу). При цьому обов'язково зазначається прізвища та ім'я студента, номер групи, тема практичного заняття. Студент зазначає номер завдання та перелік правильних відповідей.

5. Питання до контролю попередніх занять, обговорення, самостійного вивчення та осмислення навчального матеріалу.

- 1) Надайте визначення правового регулювання медіації.
- 2) Чи забороняється використання позасудових правових інструментів врегулювання спорів в Україні?
- 3) Які основні акти регулюють медіацію на міжнародному рівні?
- 4) Визначте значення Сінгапурської конвенції про медіацію.
- 5) Які акти Європи є визначальними у системі правового регулювання медіації?
- 6) У яких вітчизняних нормативно-правових актах згадується медіація?

6.Рекомендована література

1. Директива 2008/52/ЄС Європейського парламенту і Ради про деякі аспекти посередництва (медіації) в цивільних та комерційних справах. Міжнародний документ № 2008/52/ЄС від 21.05.2008 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/994_a95.

2. Рекомендація N 6 R (87) 18 Комітету міністрів Ради Європи державам-членам «Стосовно спрощення кримінального правосуддя» № 6R(87)18 від 17.09.1987 року. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/994_339.

1. Тема заняття **Правовий статус сторін та договірні відносини у сфері медіації**

2. Мета проведення заняття: ознайомлення студентів з правовим статусом сторін та договірними відносинами у сфері медіації.

2.1 Після виконаної роботи студент повинен знати:

правовий статус сторін спору від час медіації.
визначення медіаційного застереження.
визначення договору про проведення медіації.
зміст угоди за результатами медіації.

вміти:

охарактеризувати договори у сфері медіації.
визначити права сторін спору в медіації.

3. Короткі відомості з теоретичної частини роботи

Під сторонами медіації слід розуміти фізичних або юридичних осіб, які для вирішення існуючого між ними спору чи конфлікту уклали договір з медіатором про надання ним послуг із медіації

Суб'єктивне право сторони медіації – це міра її можливої поведінки, яка повинна бути забезпечена захистом держави відповідно до законодавства про медіацію. Сторонам надані рівні права щодо врегулювання спору, внесення пропозицій щодо врегулювання конфлікту, можливості виходу з процедури тощо.

На етапі укладення договору сторони можуть передбачити медіацію, як попередній перед судовим розглядом спосіб вирішення спору. Для цього в договір повинні бути внесені відповідні застереження. Студентам слід ознайомитися із Медіаційним Регламентом Міжнародної торгівельної палати (ІСС). Регламент відображає сучасні практики та встановлює чіткі параметри для ведення процедур вирішення спорів, водночас визнаючи та підтримуючи необхідність гнучкого підходу.

4. Методичні рекомендації з виконання та оформлення (короткі рекомендації до виконання (розв'язання практичних (лабораторних) завдань; різні види практичних завдань відповідно до спеціальності (задачі, завдання, зразки тестів, вправи тощо))

Оформлення роботи здійснюється на чистих аркушах паперу формату А4 або А5 у рукописному вигляді (допускається з обох боків аркушу). При цьому обов'язково зазначається прізвища та ім'я студента, номер групи, тема практичного заняття. Студент зазначає номер завдання та перелік правильних відповідей.

5. Питання до контролю попередніх занять, обговорення, самостійного вивчення та осмислення навчального матеріалу.

- 1) Назвіть основні права сторін спору, які беруть участь у медіації.
- 2) Яка особа може бути учасником медіації?
- 3) Які види договорів укладаються у сфері медіації?
- 4) Надайте визначення медіаційного застереження.

5) Що є предметом договору про проведення медіації?

6.Рекомендована література

1. Альтернативне вирішення спорів : підруч. / за заг. ред. Ю. Д. Притики. [Кол. авторів Притика Ю. Д., Ханик-Посполітак Р. Ю., Кравцов С. О. та ін.]. – Київ: ВД«Дакор», 2021. – 436 с.

2. Альтернативне вирішення цивільно-правових спорів : підруч. / за ред. Н. Ю. Голубевої. – Одеса : Фенікс, 2021. – 344 с.

3. Альтернативні способи вирішення цивільних спорів за законодавством України : навч. посіб. / Верба-Сидор О. Б., Воробель У. Б., Грабар Н. М., Дутко А. О., Юркевич Ю. М.; за ред. канд. юрид. наук, доц. О. Б. ВербиСидор. – Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2021. – 416 с.

4. Вступ до альтернативного вирішення спорів : навч. посіб. / Г. В. Анікіна, Ю. В. Білоусов, Н. Л. Бондаренко-Зелінська [та ін.] ; під ред. У. Хелльманна, Н. Л. Бондаренко-Зелінської. – Хмельницький : Хмельницький університет управління та права, 2017. – 234 с.

1. Тема заняття **Особливості застосування медіації до різних категорій спорів**

2. Мета проведення заняття: ознайомлення студентів з особливостями застосування медіації до різних категорій спорів.

2.1 Після виконаної роботи студент повинен

знати:

визначення медіації у сімейних спорах.

визначення медіації у трудових спорах.

особливості медіації у публічно-правових спорах.

вміти:

охарактеризувати медіацію як позасудовий спосіб вирішення податкових спорів.

визначити властивості застосування медіації до спорів у приватноправових відносинах.

3.Короткі відомості з теоретичної частини роботи

Для вивчення цієї теми, студентам потрібно усвідомити, що медіація є найбільш ефективною формою та одним із визнаних у світовій практиці способів позасудового вирішення цивільних спорів. Медіація сприяє запровадженню правових та моральних засад до сфери підприємницької діяльності. Світовий досвід свідчить про те, що медіація дає змогу вирішувати успішно різноманітні конфлікти, що виникають в усіх сферах суспільного життя, а саме: приватноправові спори щодо поділу майна, батьківської опіки

над дітьми при розлученні, врегулювання відносин між сусідами, питання спадкового права, розв'язання конфліктів, що виникають між особами, пов'язаними трудовими відносинами та інші.

Компроміс і врегулювання за допомогою медіації можуть бути досягнуті не тільки у спірних питаннях, що виникають у сімейних, господарських, корпоративних відносинах, а також для вирішення *трудових конфліктів* (як індивідуальних, так і колективних).

4. Методичні рекомендації з виконання та оформлення (короткі рекомендації до виконання (розв'язання практичних (лабораторних) завдань; різні види практичних завдань відповідно до спеціальності (задачі, завдання, зразки тестів, вправи тощо))

Оформлення роботи здійснюється на чистих аркушах паперу формату А4 або А5 у рукописному вигляді (допускається з обох боків аркушу). При цьому обов'язково зазначається прізвища та ім'я студента, номер групи, тема практичного заняття. Студент зазначає номер завдання та перелік правильних відповідей.

5. Питання до контролю попередніх занять, обговорення, самостійного вивчення та осмислення навчального матеріалу.

- 1) Назвіть визначальні ознаки приватноправових відносин.
- 2) На яких засадах здійснюється медіація у приватноправових відносинах?
- 3) Чи ефективна медіація у цивільних спорах?
- 4) Опишіть значення та специфіку медіації в сімейних спорах.
- 5) Чи регламентована в Україні практика використання медіації щодо вирішення трудових спорів?

6.Рекомендована література

1. Альтернативне вирішення спорів : підруч. / за заг. ред. Ю. Д. Притики. [Кол. авторів Притика Ю. Д., Ханик-Посполітак Р. Ю., Кравцов С. О. та ін.]. – Київ: ВД«Дакор», 2021. – 436 с.

2. Альтернативне вирішення цивільно-правових спорів : підруч. / за ред. Н. Ю. Голубевої. – Одеса : Фенікс, 2021. – 344 с.

3. Альтернативні способи вирішення цивільних спорів за законодавством України : навч. посіб. / Вербас-Сидор О. Б., Воробель У. Б., Грабар Н. М., Дутко А. О., Юркевич Ю. М.; за ред. канд. юрид. наук, доц. О. Б. ВербиСидор. – Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2021. – 416 с.

1. Тема заняття **Роль та статус професійного медіатора**

2. Мета проведення заняття: ознайомлення студентів з роллю медіатора у процесі врегулювання спору, узагальнення та систематизація знань про етику медіатора.

2.1 Після виконаної роботи студент повинен знати:

роль медіатора у процесі врегулювання спору.

компетентність медіатора.

зарубіжний досвід освітньої підготовки медіаторів.

вміти:

охарактеризувати значення професійної етики медіатора.

визначити європейський досвід регулювання етики медіаторів.

3. Короткі відомості з теоретичної частини роботи

Медіатор як суб'єкт правовідносин у сфері медіації – це спеціально підготовлений посередник, який допомагає сторонам конфлікту або спору у його вирішенні шляхом медіації та не має повноважень щодо прийняття рішення по суті конфлікту або спору.

Сторони вільні у виборі медіатора – його не призначає суд чи інший орган в імперативному порядку. Якщо сторони не можуть дійти згоди щодо особи медіатора, кожна з них має право запропонувати свою кандидатуру. У такому разі працюватимуть обидва медіатори. Медіатор – нейтральна й незалежна третя особа, яка не є представником жодної зі сторін і не має власного інтересу. Завдання медіатора полягає в тому, щоб налагодити процес комунікації між сторонами, побудувати довіру (зазвичай втрачену через конфліктну ситуацію), створити безпечну й креативну атмосферу.

4. Методичні рекомендації з виконання та оформлення (короткі рекомендації до виконання (розв'язання практичних (лабораторних) завдань; різні види практичних завдань відповідно до спеціальності (задачі, завдання, зразки тестів, вправи тощо))

Оформлення роботи здійснюється на чистих аркушах паперу формату А4 або А5 у рукописному вигляді (допускається з обох боків аркушу). При цьому обов'язково зазначається прізвища та ім'я студента, номер групи, тема практичного заняття. Студент зазначає номер завдання та перелік правильних відповідей.

5. Питання до контролю попередніх занять, обговорення, самостійного вивчення та осмислення навчального матеріалу.

1) Які особи мають право назначати медіатора для вирішення конкретного спору?

- 2) Чи встановлені вимоги до освіти медіатора в Україні?
- 3) Надайте визначення професійної етики медіатора.
- 4) Назвіть етичні принципи поведінки медіатора.
- 5) Які вимоги щодо конфіденційності медіаторів висуває Європейський кодекс етики медіаторів?

6.Рекомендована література

1. Альтернативне вирішення спорів : підруч. / за заг. ред. Ю. Д. Притики. [Кол. авторів Притика Ю. Д., Ханик-Посполітак Р. Ю., Кравцов С. О. та ін.]. – Київ: ВД«Дакор», 2021. – 436 с.

2. Альтернативне вирішення цивільно-правових спорів : підруч. / за ред. Н. Ю. Голубевої. – Одеса : Фенікс, 2021. – 344 с.

3. Альтернативні способи вирішення цивільних спорів за законодавством України : навч. посіб. / Верба-Сидор О. Б., Воробель У. Б., Грабар Н. М., Дутко А. О., Юркевич Ю. М.; за ред. канд. юрид. наук, доц. О. Б. ВербиСидор. – Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2021. – 416 с.

1. Тема заняття **Врегулювання спору за участю судді**

2. Мета проведення заняття: ознайомлення студентів з поняттям та порядком проведення врегулювання спору за участю судді.

2.1 Після виконаної роботи студент повинен

знати:

визначення поняття врегулювання спору за участю судді.

нормативно-правове регулювання врегулювання спору за участю судді.

вміти:

охарактеризувати співвідношення врегулювання спору за участю судді та медіації.

визначити підстави та строки проведення врегулювання спору за участю судді.

розкрити порядок проведення та припинення врегулювання спору за участю судді.

3. Короткі відомості з теоретичної частини роботи

Системні зміни до процесуального законодавства, зокрема викладення процесуальних кодексів (цивільне, адміністративне та господарське судочинство) у новій редакції, закріпили можливість реалізувати право особи врегулювати спір іншим шляхом, ніж судовий процес, уже після подання позовної заяви.

Врегулювання спору за участю судді – судова процедура, передбачена у цивільному, адміністративному та господарському судочинствах, яка полягає у проведенні суддею спільних (за участю всіх сторін) та закритих (з кожною із сторін окремо) нарад з метою мирного врегулювання спору.

Врегулювання спору за участю судді – гібридний механізм, який включає в себе лише деякі елементи медіації, проте не є її різновидом. Критеріями, за якими варто розмежовувати вищезгадані механізми вирішення спорів варто вважати: зміст, правове регулювання, строки проведення, учасники, роль та правовий статус медіатора (посередника), підстави проведення та припинення процедури.

4. Методичні рекомендації з виконання та оформлення (короткі рекомендації до виконання (розв’язання практичних (лабораторних) завдань; різні види практичних завдань відповідно до спеціальності (задачі, завдання, зразки тестів, вправи тощо))

Оформлення роботи здійснюється на чистих аркушах паперу формату А4 або А5 у рукописному вигляді (допускається з обох боків аркушу). При цьому обов’язково зазначається прізвища та ім’я студента, номер групи, тема практичного заняття. Студент зазначає номер завдання та перелік правильних відповідей.

5. Питання до контролю попередніх занять, обговорення, самостійного вивчення та осмислення навчального матеріалу.

- 1) Надайте визначення процедури врегулювання спору за участю судді.
- 2) Які критерії відрізняють врегулювання спору за участю судді від процедури медіації?
- 3) Назвіть форми судочинства, які передбачають можливість врегулювання спору за участю судді?
- 4) Які особливості процедури врегулювання спору за участю судді передбачені у цивільному судочинстві?
- 5) Охарактеризуйте порядок проведення процедури врегулювання спору за участю судді.

6.Рекомендована література

1. Альтернативне вирішення спорів : підруч. / за заг. ред. Ю. Д. Притики. [Кол. авторів Притика Ю. Д., Ханік-Посполітак Р. Ю., Кравцов С. О. та ін.]. – Київ: ВД«Дакор», 2021. – 436 с.

2. Альтернативне вирішення цивільно-правових спорів : підруч. / за ред. Н. Ю. Голубевої. – Одеса : Фенікс, 2021. – 344 с.